

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla dilerim.

Filiz KERESTECİOĞLU
Ankara Milletvekili

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) 1964 yılında özel bir yasayla devlet adına kamu yayıncılığı yapmak üzere kurulmuştur. Ne var ki, "tarafsızlık" kamu kaynaklarıyla ayakta duran TRT'nin yayıncılık ilkeleri arasında önemli bir unsur olmasına rağmen TRT kurulduğu günden bugüne özerk bir kurum olarak çalışamamış, yayın politikası iktidarların ve siyasi otoritelerin kontrolü altında şekillenmiştir. Bu durum, Ak Parti iktidarında da hız kesmeden devam etmiş, eskiden farklı olarak yapılan yeni düzenlemelerle TRT, bir yandan dış yapımlar ve dışarıdan hizmet alımı yoluyla belli şirketlere ve kişilere kaynak aktarmanın diğer yandan da "yeniden yapılandırma" süreci adıyla siyasi kadrolaşmanın merkezlerinden biri haline gelmiştir.

Kamu yayıncılığı yapacağı gerekçesiyle, elektrik faturalarından gelen pay ve bandrol uygulaması yoluyla TRT'ye halk tarafından kaynak sağlanmaktadır. Ancak halka bağımsız, doğru bilgi verme ve halkın denetimine açık olma gibi kamu yayıncılığının temel ilkelerinin aksi yönünde bir yapılandırma sürecinin TRT'de devam ettiği görülmektedir. 9 Temmuz 2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 703 sayılı KHK ile TRT personelini emekliliğe teşvik etmek için yapılan düzenleme ve istihdam fazlası personel uygulamasıyla TRT'de siyasi kadrolaşmaya uygun kadro boşluğu yaratılmak istenmektedir. Emekliliğe teşvik sürecinde emekli olmak istemeyen personele baskı uygulanmasının yanı sıra, bazı kişilerin bu uygulamadan yararlanması için uygulamadan kısa süre önce kuruma alındığı da bilinmektedir. Sürgün, disiplin soruşturmaları ve son olarak istihdam fazlası personel uygulamasıyla tecrübeli ve üretken personelin meslekleri dışında da olabilecek birimlere gönderilmesi açıkça çalışma haklarının ihlali anlamına gelmektedir. TRT bir yandan kadrolu ve tecrübeli personel sayısını azaltırken diğer yandan sürekli dışarıdan hizmet alımı yaparak "özel hukuk hükümlerine tabi" yeni bir siyasi kadrolaşma biçimi üretmiştir. Dış yapımların artan payı da aynı şekilde TRT'nin bazı kişi ve şirketlere rant ve kaynak aktarımı için kullanıldığı konusunda ciddi şüphelere yol açmaktadır. Bu durum, Sayıştay raporlarında da

yer bulmuş, 2016 yılına ait Sayıştay raporunda TRT'nin dış yapımlara 1 milyar TL harcama yaptığı belirtilmiştir. Raporda, "dışarıya sipariş edilmesine karar verilenlerin, ne sebeple iç yapım biçiminde yapılamadığı, dış yapım olarak yapılmasına neden karar verildiği net olarak ikna edici gerekçeler ortaya konularak, yapım dışarıya sipariş edilmelidir." uyarısı yer almıştır.

Bu uygulamalar, TRT'yi bir rant merkezine dönüştürmenin yanında TRT'nin "tarafsız" kamu yayıncılığı yapabilmesinin en önemli koşullarından biri olan kadrolu ve güvenceli çalışma koşullarının erozyona uğratılmasına yol açmakta, iş barışı bozulmakta, yandaş ya da değil, tüm personeller sürekli "tasfiye edilme" korkusu altında çalışmaya zorlanarak kurum içinde biat kültürü inşa edilmektedir. TRT içindeki nispi denetim ve denge mekanizmalarının da bu "yeniden yapılandırma" sürecinde sırayla değiştirildiği, örneğin TRT yönetim kurulu toplantılarını kayıt altına alma uygulamasına son verildiği ve TRT'de her şey genel müdürün kararına bağlı hale geldiği bilinmektedir.

Bu bağlamda;

1. 2018 Ağustos ayında getirilen "teşvik ile emeklilik" uygulamasından bir yıl önce diğer kurumlardan kaç personel TRT'ye geçirilmiş ve bu teşvikten yararlanmıştır? Son bir yıl içinde diğer kurumlardan gelip bu teşvikten yaralanan kişiler TRT'de hangi ihtiyacı karşılamak üzere getirilmiştir? Bu kişilere ödenen toplam teşvik tutarının yarattığı kamu zararı ne kadardır?
2. Bir yandan istihdam fazlası gerekçesiyle tecrübeli TRT personeli başka birimlere gönderilirken TRT, dışarıdan hizmet alımı yoluyla son 3 yılda dışarıdan kaç kişiden hizmet almıştır? Dışarıdan hizmet alımı yapılan kişilere "özel hukuk hükümlerine tabi olarak" kadro verilmiş midir? Verildiyse bu uygulamadan yararlanan kişi sayısı kaçtır?
3. İstihdam fazlası personel uygulaması hangi kriterlere göre belirlenmiştir ve gerekçesi nedir? TRT'nin finansal kaynakları ve insan kaynaklarında bu uygulamaya geçilmeden önce herhangi bir inceleme ve araştırma yapılmış mıdır? Yapıldıysa kim tarafından yapılmıştır?
4. 2012 yılından 2018 sonuna kadar TRT kaç projesini dış yapım yoluyla gerçekleştirmiştir ve bunlara ne kadar kamu kaynağı aktarılmıştır? Dış yapımların listesi ve bunların yıllara göre dağılımı nedir?
5. Her bir TRT kanalı ayrıca belirtilecek şekilde iç yapım-dış yapımların yayın saatine göre oranı nedir?
6. TRT yönetim kurulu toplantıları eskiden 15 günde bir yapılırken toplantı aralığının 3 ayda bir olarak değiştirilmesinin gerekçesi nedir?
7. Denetleme ve hesap verilebilirlik ilkelerinin işletilebilmesi amacıyla TRT yönetim kurulu toplantılarında ses kaydı alınması ve bu kayıtların 10 sene boyunca saklanması uygulamasından vazgeçilmesinin nedeni nedir?

8. TRT'nin idari işleyişinde denetim usullerinin kaldırılması ve yönetim kurulunun bağlayıcılığının azaltılarak yetkilerin tamamen genel müdüre verilmesi, kamu hizmetinde insan hatası payının artmasına neden olacaktır. Buna karşı TRT'de denge ve denetimi sağlayacak herhangi bir mekanizma geliştirilmesine yönelik bir planlama bulunmakta mıdır?
9. Son 5 senede kamu yayıncılığı yapması adına bandrol ve elektrik payı olarak ayrı ayrı belirtilmek üzere TRT'ye ne kadar kamu kaynağı aktarılmıştır?
10. Yanlı yayıncılığıyla kamu yayıncılığı ilkelerine uymadığı verilerle sabit olmasına rağmen TRT için vergi toplamaya neden devam edilmektedir?
11. TRT Arşiv'in geliştirilmesi için şu anda dışarıdan hizmet alım yapılmakta mıdır? TRT arşivinin kamuya açılması için yapılan çalışmalarda şirketlerden hizmet alımı yapılmasının gerekçesi nedir ve neden TRT bünyesinde yapılmamaktadır? TRT Arşiv için dış hizmet alımı yapılan şirket ya da şirketler hangileridir?